

LA CIMERA DE LUXEMBURG DEMOSTRA LES DIFICULTATS D'UNA EUROPA UNIDA

CEE, un acord amb interrogants

La recent reunió dels onze caps de govern de la CEE més el president de la República Francesa a Luxemburg ha continuat el treball encetat en la cimera de Milà, amb uns resultats positius, però hipotecats a acords futurs

Ernest Udina

Un acord mínim, incomplet i hipotecat a la posterior aprovació dels parlaments estatals: aquesta és la nota pessimista i negativa del Consell Europeu de Luxemburg. Però és també evident que, comparant el pas donat amb les baralles que han travessat els darrers anys, els onze caps de govern i el cap d'estat de França han donat un pas endavant de cara a la construcció del que avui només és un somni, la unió econòmica i política europea.

S'esperava de la cimera de Luxemburg, com a resultat tangible de l'an-

terior cimera de Milà, un acord ben concret entorn de tres punts. Pel que fa a les institucions europees, el reforçament del Parlament i l'abolició del dret de vet. Quant a l'economia europea, noves bases per establir una moneda única i especialment un mercat interior autènticament comú, és a dir, sense fronteres. Respecte a altres aspectes polítics, un inici de coordinació en la seguretat europea i específicament en la lluita antiterrorista.

El punt més important d'aquest paquet ha estat l'inici d'acords concrets per a la construcció d'un mercat únic europeu, que té la seva cita el 1992, precisament l'any en què acaba

el període de transició des de la incorporació d'Espanya el proper primer de gener. L'acord per a aquest espai comercial sense fronteres ha implicat, alhora, una reducció del dret de vet, vigent a la CEE des de l'anomenat «Compromís de Luxemburg» de 1966, pel qual tots els estats es comprometien a emprendre tota acció per unanimitat.

Ara, començarà a aplicar-se en les matèries que no siguin de gran importància la regla del vot majoritari. Així, segons els càlcul de les tres-cents directives necessàries per a la realització d'un mercat únic, cent cinquanta-set hauran de ser aprovades per majoria qualificada i cent quaranta-tres, per

unanimitat. El camí resta, doncs, obert a progressius compromisos per un espai comercial sense fronteres. Però alhora totes les concrecions d'aquest punt d'acord hauran de ser desenvolupades pel Consell de Minis-

tres de la CEE, on es reproduiran les baralles i els desacords.

Els ciutadans europeus que segueixen la marxa de la CEE no poden estranyar-se massa dels resultats de la cimera de Luxemburg. És ridícul parlar d'acord històric, com ha fet algun cap de govern, però seria un gran error qualificar els resultats de la cimera del 2 i 3 de desembre com un pas enrere o una constatació d'immobilisme, d'euroesclerosi.

Hi havia tres possibilitats abans de Luxemburg: arribar a un acord que suposés un gran salt qualitatiu, no arribar a cap acord, com ha succeït en molts consells europeus, i arribar a un petit acord, forçat per allò que es diu l'Europa de la necessitat, és a dir, aquella Europa amb què els estats veuen que, si no hi ha unió, no podran fer front als reptes de Japó i Estats Units, alhora que aquests mateixos estats frenen tot acord d'unió als seus propis interessos per la por a un canvi d'estatut jurídic. Tenint en compte aquesta contradicció inherent a la construcció europea, no es poden ni de bon tros rebutjar els resultats de Luxemburg.

Es temia, fins i tot, que no s'arribés a cap acord amb la unió monetària i s'han fet, en canvi, algunes passes, establint un acord de principi ha d'esdevenir un dia la base de la sobirania europea. Les mateixes pressions del Parlament europeu contribuiran en posteriors consells a definir inexorablement noves competències. Un pas endavant ben clar s'ha aconseguit, també, en la qüestió de la seguretat comú i en la lluita contra el terrorisme, la criminalitat i la droga, tot i que una política en aquesta línia haurà de ser simplement coordinativa, fins que no s'arribi a establir un mercat únic que implicaria la plena llibertat de circulació de persones.

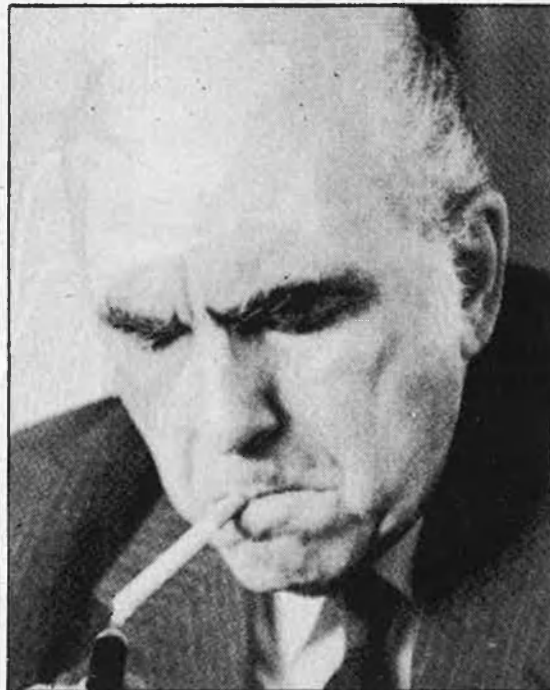
Els resultats, doncs, de la cimera de Luxemburg han estat positius, si bé gens triomfants i hipotecats a desenvolupaments posteriors; això fa que es pugui parlar només d'acord de principi, o el que és el mateix, de manca de capacitat d'arribar a un ple acord per part dels dotze estats. La delimitació de les diverses posicions i els acords finals —que s'estenen a polítiques comunes per a les regions endarrerides, la tecnologia, el medi

ambient i alguns aspectes socials— obren, de fet, una nova via que pot fer possible des de la comercialització de productes «made in Europe» fins de les relacions internacionals i encara massa tradicionals en una CEE que hauria de superar la simple cooperació d'estats per endegar un camí d'unitat econòmica i política, que ha vist a Luxemburg més bones intencions que no pas concrecions.

Des del punt de vista de la política espanyola, era una incògnita què suposaria la primera participació del cap del govern espanyol en una cimera europea. Felipe González ha volgut remarcar una certa ambigüitat, per tal que l'Estat espanyol no fos directament classificat, un mes abans de l'ingrés, en aliances concretes amb un país o amb un altre. S'ha desmarcat clarament de Grècia, que porta dins la CEE una política unilateral d'enfrontament al nord i de recerca de beneficis propis. S'ha desmarcat, però, també d'Itàlia, en no voler donar suport a Craxi en l'avançada posició d'exigir radicalment i imminentment plens poders per al Parlament europeu. Tampoc no es pot dir, però, que Felipe hagi fet seguidisme dels altres trens grans de la CEE i s'ha mantingut en una línia obertament europeïsta, cercant, en pròpies paraules, «el punt d'equilibri més favorable al qual es podia arribar».

El repte per a Espanya ve a partir del primer de gener. Moltes decisions comunitàries no li seran favorables i haurà de definir-se més clarament. D'entrada, però, és hàbil la posició de fer sentir una veu pròpia, sense aliances a priori, i tan de bo que el govern espanyol sàpiga mantenir la posició expressada per González, quan va dir: «Em negaré a fer el paper de mendicant de la CEE», cosa que fa temps que fa Papandreu, sense resultats eficaços.

En síntesi, la cimera de Luxemburg ha demostrat una vegada més la dificultat de construir una Europa unida, però s'hi ha constatat alhora que es poden fer petites passes, ni que siguin simples acords de principi, per anar cap a endavant. Importa, avui per avui, encara, la consciència de la necessitat de fer una Europa unida. Aquesta consciència, malgrat que travessarà immenses contradiccions, ha aparegut amb més força a Luxemburg que en totes les altres cimeres des del Tractat de Roma, fundacional de la CEE, de 1957, que ara ha iniciat, de fet, un procés de reforma que ha de suposar un avanç inevitable en la construcció europea □

Dalt, edifici de la CEE a Brussel·les. Baix, a l'esquerra, Bettino Craxi, que ha reclamat més poder per al Parlament europeu. A la dreta, Papandreu, l'«alternativa» grega.

sense nomenar encara una moneda comú o l'actual ECU. Podia esperar-se molt més quant als poders nous del Parlament europeu. Almenys ha quedat establert el principi que cal donar més competències a un òrgan que

a decisions polítiques que puguin ser preses en sessions plenàries del Parlament europeu. Es tracta d'un acord entre interrogants, amb totes les esperances i els pessimismes que comporten aquets tipus d'acords, típics